

Rola gmin w prewencji konfliktów z dużymi drapieżnikami poprzez właściwe gospodarowanie odpadami

Fundacja WWF Polska wraz ze Stowarzyszeniem Prawnicy na Rzecz Zwierząt opracowały ekspertyzę prawną pt. *„Obowiązki i możliwości gmin w zakresie działań prewencyjnych dotyczących gospodarki odpadami w kontekście minimalizowania konfliktów z dużymi drapieżnikami”*.

Ekspertyza może stanowić pomocne narzędzie dla przedstawicieli samorządów. Określa rolę gmin w działaniach prewencyjnych związanych z występowaniem dużych drapieżników. Wskazuje również rozwiązania, które mogą wspierać skuteczne wdrażanie działań służących minimalizowaniu konfliktów między ludźmi a zwierzętami.

Opracowanie analizuje obowiązujące przepisy prawa i wskazuje, że jednostki samorządu terytorialnego już obecnie dysponują instrumentami pozwalającymi ograniczać czynniki sprzyjające pojawianiu się niedźwiedzi, wilków czy innych dużych drapieżników w bezpośrednim sąsiedztwie człowieka. Autorzy zwracają uwagę, że kluczowym wyzwaniem nie jest brak podstaw prawnych, lecz skuteczne wykorzystanie istniejących narzędzi oraz wypracowanie dobrych praktyk ich stosowania.

Szczególną uwagę poświęcono systemowi gospodarowania odpadami, który może odgrywać istotną rolę w zapobieganiu konfliktom między ludźmi a dzikimi zwierzętami. Nieprawidłowo zabezpieczone miejsca gromadzenia odpadów, przepełnione pojemniki czy niewłaściwa organizacja odbioru odpadów zwiększają dostępność łatwego źródła pokarmu dla zwierząt, co sprzyja utrwalaniu niepożądanych zachowań i zwiększa ryzyko ich częstszego pojawiania się w pobliżu zabudowy. Ekspertyza wskazuje, że właściwie funkcjonujący system gospodarki odpadami stanowi ważny element działań prewencyjnych i może przyczyniać się do poprawy bezpieczeństwa mieszkańców.

W opracowaniu omówiono również możliwości wykorzystania przez gminy dostępnych instrumentów prawnych i organizacyjnych. Autorzy wskazują m.in. na znaczenie odpowiedniego kształtowania warunków zamówień publicznych, dostosowywania częstotliwości odbioru odpadów do lokalnych potrzeb, stosowania odpowiednio zabezpieczonych pojemników oraz uwzględniania specyfiki terenów szczególnie narażonych na występowanie dużych drapieżników. Podkreślono także rolę regulaminów utrzymania czystości i porządku w gminach, które mogą stanowić skuteczne narzędzie wprowadzania dodatkowych wymogów dotyczących sposobu gromadzenia odpadów.

Ekspertyza prezentuje szersze spojrzenie na problem współistnienia ludzi i dzikich zwierząt w warunkach postępujących zmian środowiskowych oraz rosnącej presji

człowieka na siedliska przyrodnicze. Wskazuje, że działania prewencyjne powinny stanowić podstawowy kierunek postępowania, natomiast eliminacja zwierząt objętych ochroną gatunkową powinna pozostawać rozwiązaniem ostatecznym. Wśród rekomendowanych działań wymieniono m.in. edukację mieszkańców, współpracę z ekspertami i organizacjami przyrodniczymi, podnoszenie standardów gospodarowania odpadami oraz wymianę doświadczeń pomiędzy samorządami.

Główne wnioski z ekspertyzy:

- Gminy dysponują narzędziami prawnymi i organizacyjnymi, które pozwalają ograniczać konflikty między ludźmi a dużymi drapieżnikami.
- Kluczowym elementem prewencji jest właściwie funkcjonujący system gospodarki odpadami, ograniczający dostęp zwierząt do łatwo dostępnych źródeł pożywienia.
- Regulaminy utrzymania czystości i porządku oraz odpowiednie rozwiązania organizacyjne (np. zabezpieczone pojemniki, częstszy odbiór odpadów) mogą skutecznie zmniejszać ryzyko pojawiania się drapieżników w pobliżu zabudowy.
- Ekspertyza wskazuje, że działania prewencyjne, edukacja mieszkańców i współpraca z ekspertami powinny być priorytetem, natomiast eliminacja zwierząt powinna pozostawać rozwiązaniem ostatecznym.

Poniżej link do materiału:

<https://www.wwf.pl/stworzylismy-poradnik-dot-gospodarki-odpadami-minimalizowac-konflikty-z-duzymi-drapieznikami>